

Риёзус солиҳийн (болалар учун) / Риёзус солиҳийн (болалар учун) / 15-ҳадис

15 - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالجُلُوسُ فِي الطُّرُقَاتِ» فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لَنَا مِنْ مَحَالِسِنَا بُدُّ، تَحْدَثُ فِيهَا ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجْلِسَ فَأَعْطُوهُ الطَّرِيقَ حَقَّهُ» قَالُوا: وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «غَضْنُ الْبَصَرِ، كَفْنُ الْأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ، وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ، وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ». مُتَّفَقُ عَلَيْهِ.

Абу Саъид Худрий розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«**Йўлларда ўтиришдан сақланинглар!**» дедилар. Шунда: «Эй Аллоҳнинг расули, ўтирмасликка иложимиз йўқ, чунки у ерда гаплашиб ўтирамиз», дейишди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Агар ўтиришдан бошқага кўнмасангиз, у ҳолда йўлнинг ҳаққини беринглар**», дедилар. Улар: «Йўлнинг ҳаққи нима?» дейишди. У зот: «**Кўзни тийиш, озор етказишдан тийилиш, саломга алик олиш, маъруфга буюриш ва мункардан қайтариш**», дедилар».

Муттафақун алайҳ.

Шарҳ: Йўл четида ўтириш Исломда марғуб бўлинмайдиган ишлардан биридир. Чунки унда йўловчилар учун озор бордир. Ўтаётган кишиларга назар солиб, уларга мashaққат туғдириш бор. Шунинг учун Набий саллаллоҳу алайҳи васаллам бундай ишдан ман этганлар. Аммо эҳтиёж туғилганда баъзи истиснолар бордир. Ислом таълимоти воқеъликка мос йўналишдир. Йўл четида ўтиrsa бўлади, аммо баъзи шартлар мавжуд. Ушбу шартларни "Йўл ҳаққи", деб номлаган. Масалан, ўша ҳақлар: "Кўзни номаҳрамларга қаратишдан тийиш, озор бермаслик, саломга алик олиш, яхшиликка буюриш ва ёмонликдан қайтариш.

Ҳадисдан ўрганганларимиз

1. Йўл четида ўтириш одоб меъёларига мос бўлиши.
2. Исломда йўлнинг ҳаққи борлиги.

3. Йўл четида ўтирган киши ҳаром нарсаларга назар солмаслиги.
4. Йўл четида ўтирган киши гапи ва амали билан одамларга озор бермаслиги.
5. Агар мусулмон киши йўлда ноўрин нарсани қўрса, одоб билан ундан қайтариши.

Манба: hadis.islom.uz

